

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune
în Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.,
Nux. Angonfeld & Emeric Los-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Ekstein Bernat, Julia Le-
opold (VII Erzsébet-körút).
Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarife și invo-
ială. — RECLAME pe pagina
9-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA“ iese în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-mii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 17.

Brașov, Luni-Marți 23 Ianuarie (5 Februarie).

1907.

O aparițiune, ce dă de gândit.

I.

Atâta se vorbește și se scrie de un timp încoace la noi de cestiunea naționalităților în Ungaria, încât dacă am judeca numai după această aparițiune, am trebui să credem, că suntem în adevăr în ajunul deslegării ei.

Dacă în camera ungară se discută adî grava chestiune a naționalităților mai des și mai pe larg, este a se datori fără îndoială împrejurării că în aceasta cameră se află și douăzeci și cinci de deputați naționaliști români și slavî, cari, precum vedem, întrebunțează toate ocaziunile spre a aduce în discuțiune păsurile și năcazurile nemaghiarilor.

Și în zilele din urmă mai mulți vorbitori din sânul clubului naționalist au sulevat chestiunea în decursul dezbaterii proiectului de lege budgetar, răspunzând mai vârtos la afirmările în cea mai mare parte foarte neîntemeiate și la acuzările și mai neîntemeiate, ce le-a fost îndreptat ministrul de interne conte Andrássy în contra naționalităților și în deosebi în contra deputaților naționaliști din cameră în discursul său din Noemvrie anul trecut.

Pentru acum nu voim să intrăm în aprecierea argumentelor ce au fost aduse de către amintii deputați naționaliști în apărarea naționalităților și a atitudinii lor politice, care a fost mult înegrită de către contele Andrássy, ci vom cerceta deocamdată numai de ce, atunci când dreptatea cauzei pledează așa de viu în favoarea celor ce stau pe partea naționalităților, efectul stăruințelor lor de a lumina chestiunea și a convinge pe adversari de rătăcirile și de nedreptățile lor, a fost de fapt așa de slab.

Deja în decursul dezbaterii unul dintre fruntașii kossuthiști, contele Battyányi, s'a ridicat în mod spontan spre a face — ceace de atâtea ori se întâmplă în contactul Românilor

și al Slavilor ca conlocitorii maghiari — deputaților naționaliști o formală propunere de înțelegere și împăciuire. Iar înainte de încheierea discuțiunii s'a ridicat însuși ministrul-președinte Wekerle susținând, că vorbitorii naționaliști n'au adus nici un nou argument pentru justificarea punctului lor de vedere și că de aceea nici nu află de lipsă a se ocupa de chestiunea naționalităților. S'a mărginit dar a declara că stă neclintit pe baza programului desfășurat de ministrul de interne în chestiunea naționalităților și că „spiritul pacinic și conciliant“ al acestui program n'ar admite să se poată vorbi de o asuprire a naționalităților.

A mai dis ministrul președinte că cheia soluțiunii chestiunii, despre care vorbim, nu să află numai în mâinile guvernului și a partidului său, ci și în mâinile naționalităților.

Fără să vrea Dr. Wekerle a spus prin cuvintele din urmă un mare adevăr. E clar și n'vederat, că dacă este și poate fi vorba de o deslegare serioasă a chestiunii naționalităților, aceasta nici decum nu poate să atârne numai de la voința, dispoziția și lucrarea celor de la putere ci trebuie să-și aibă rolul ei însemnat și voința, dispoziția și lucrarea naționalităților de a căror soarte se tractează.

Cu alte cuvinte, pentru ca discuțiunea ce s'a urmat în cameră între deputații naționaliști și între membrii și oamenii guvernului să poată avea efectul cuvenit, care se apropie cel puțin chestiunea naționalităților de soluțiune, ar fi fost neapărat de lipsă ca apărarea lor să se razime pe o puternică mișcare în sânul naționalităților. Înțelegem aici o mișcare puternică opozițională pe toată linia, care să nu fi lăsat pe d-l Wekerle și companie nici un moment în dubiu că nu mai e de glumă și nu mai poate să se ametească nimeni din ei cu iluziunea că să vor putea înțelege ei înșiși, ei stăpânii, cu poporul fără să mai

aibă lipsă de a sta mult de vorbă cu aceia, cari voesc să-l reprezenteze într'un chip sau altul.

Noul ministru de justiție. Sâmbătă la orele 2 după prânz a depus jurământul în mâinile Maj. Sale Monarchului noul ministru de justiție ungar Anton Günther. După depunerea jurământului, ministrul Günther a fost primit în audiență particulară. Numirea va apare în numărul cel mai apropiat al monitorului oficial.

Alegerea de la Bocșa. Comitetul central comitatens în ședința sa ținută Sâmbătă în Lugoș a fixat — după cum am anunțat Sâmbătă seara la ultimele știri — termenul alegerii de la Bocșa pe *Joi în 14 Februarie* n. Votarea se va face la trei comisuni. Președinți de alegere sunt: Susich, notar public regesc în Caransebeș Talajdy primnotar comitatens și Bene, funcționar la societatea căilor ferate austro-ungare. Vice-președinți: Blaschuty proprietar în Bocșa, Pascu protopop gr. cat. în Bocșa și Damsa preot gr. or. în Duleu.

La alegerea trecută d-l dep. C. Brediceanu obținuse o majoritate de peste 600 voturi față de contracandidatul Weiss.

Deputatul Hock Ianos prins cu minciuna. În discursul, ce l'a ținut în ședința de Joi a dietei, deputatul Dr. Vajda a zis între altele că deputații Hock și I. Markos vreau să-și realizeze principiile profesate, dorind să se puna deputaților naționaliști „streangul în gât“. Deputatul Hock luând în aceeași ședință cuvântul a cvalificat cele susținute de d-l Vajda drept minciuni. În ședința de Vineri d-l Dr. Vajda a cerut în chestie personală cuvântul și pe baza protocolului stenografic a dovedit că dep. Hock în ședința din 23 Oct. 1906 a întrerupt pe dep. Maniu strigând deputaților naționaliști: *«Trebuie să edificăm o fabrică de streanguri»* și prin urmare nu el (Dr. Vajda) a mințit, ci deputatul Hock.

Dep. Hock din întâmplare n'a luat parte la ședința de Vineri, iar dieta a ascultat în liniște rectificarea d-lui Vajda.

Din dieta ungară.

Ședința camerei dela 31 Ianuarie a. c.

Dr. Alexandru Vaida: „Mărgăritarul cel negru din salba de mărgăritare“ s'a pierdut, guvernul e știrbit, căci nu mai

are ministru de justiție. Cum puteți dvoastră vota o lege budgetară unui guvern necomplet? (Sgomot). De ce a demisionat ministrul Polonyi? Doar n'a tratat nici un ministru de justiție mai fără milă cu noi naționalitățile, cu socialistii și cu trădătorii de patrie! (Sgomot). El a făcut partidului său și coaliției cele mai mari servicii. Ce l'a răsturnat dar? Chestia Haimoș ori afacerea cu «măria sa» baroneasa? Dar de legăturile cu baroneasa au știut și Kossuth și Apponyi. Nu pot înțelege dar, cum s'a putut să cadă ministrul de justiție fără de nici o motivare spre blamul țării, iar ceilalți miniștri stau neclintii ca stâncile dela Turnu-Roșu. (Strigări: Asta îl doare!)

Să trec acum la atitudinea ce o observă guvernul față de noi. Ni-s'a tot imputat că n'avem program deslușit și că de aceea nu pot sta de vorbă cu noi. Da tocmai acest guvern n'are peste tot program deslușit în chestia naționalităților. Ministrul-președinte Wekerle a declarat la începutul sesiunii, că va executa aceea parte a legii naționalităților, ce se refere la autonomia comunală. Este puțin de tot, dar totuși este mare lucru că a îndrăsnit a promite aceasta. Ministrul de justiție Polonyi declarase, că a avut de gând ca în ținuturile locuite de naționalități să numească funcționari cari să priceapă limba poporului. În ce privește politica ministrului cultelor Apponyi față cu noi... (Eljen!) Zic și eu *«Eljen!»* mi pare bine că trăiește și face politică și ași regreta mult, dacă s'ar retrage dela politică. (Brediceanu: Eu nu!) — Ilaritate.) Contele Apponyi a declarat în cameră că va menține ordonanțele fostului ministru Lukacs, membru al guvernului «de trabanți».

Dacă vom trece în revistă aceste enunțiațiuni ale miniștrilor și vom ținea samă de enunțiațiunea făcută eri de unul din vice-președinții partidului kossuthist, d-l conte T. Battyányi, vom ajunge la convingerea, că d-nii miniștri sunt bărbați cu maniere sociale foarte elegante, că cont. Battyányi e om foarte plăcut. Dar ce rezultă din toate discursurile lor? Resultă că ei ar voi să fie «grațioși față» de noi, firește în numele d-voastră și că sunt gata a trata chestiunile noastre de naționalitate cu bunăvoință, dacă vom fi băieți buni; atunci dacă ne vom purta bine vor binevoi a lua în considerare plângerile noastre. Aceste sunt foarte frumoase declarațiuni d-lor, dar nu suntem ahtiați nici de bunăvoință nici de grație, fiind-că noi reprezentăm popoarele noastre și cerem drepturi pentru ele. (Aplause la naționa-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

(3)

Din farmecele Italiei.

Capri — Grotta azzurra.

I.

(Urmare.)

Ne-a desfătat și muzica la masă. Erau nește lăutari tot de neamul lăutarilor noștri, dar vioarele lor par-că sunau mai dulci, căci erau în țara cântecelor. Pentru a reda mai cu dulceață cântecile italienești și după cum cere firea lor adevărată, ei se servesc și de chitară. Fiecare taraf (bandă) are una, pe care cântă, glăsuind și din gură o femeie tot de neamul lor, dar c'un timbru propriu celor de sânge italian.

Pretutindeni dai de lăutari. Se țin de tine și nu te lasă în pace nici pe vapor, nici în tren, d'apoi în restaurante. Sunt mulțumiți, să le dai cât de puțin, căci traiul e ușor în țara binecuvântată.

Cântăreț frumos și puseră în tremurare pe strune și doina înălțătoare: *Santa Lucia*.

Niște fete și femei vin și ne imbie cu corale. Erau mărgele, inele, brățari și alte obiecte de preț. Cei-ce le lucră trăiesc cu familii întregi din câștigul lor. Au ajuns la o mare măestrie. Taie și lustruiesc coralele în toate chipurile. Vând multe, fiind-că sunt ieftine pentru frumsețea lor. Cumpărăm și noi unele.

— Locuitorii fac negoț mare cu comorile fundului mării: cu corale și cu scoici de tot soiul. Dovada cea mai bună despre numărul mare de oaspeți străini, cari în timpul sezonului, în primăvară — vara e prea cald — se întrec în vizitarea insulei. În fie-care zi pleacă un vapor spre Capri, mai totdeauna plin de sute de călători, dintre cari mulți își află loc de cură și de recreație pe acele locuri cu priveștiștea măreață și cu aerul sănătos, pe care vântul îl mână dela suprafața mării. Cu negoțul acesta locuitorii insulei iau dela străini frumusețele parale!

Sunt oameni modești și blânzi, dar iuți la mânie. În injurătură numai Napolitanii îi întrec, cari injură cu toate vorbele și de toate numele, numai de numele sântului Ianuaru nu, căci Ianuaru e patronul Neapolei și el îl scutește și îi fereste de furia Vezuviului. Cât a ținut erupțiunea, umblau pe stradă cu crucea în frunte, cerând dela Ianuaru îndurare și

milă. Și în credința ajutorului lui uitără la Ottajano de lava, care venind în masse înfricoșate îi îngropă sub ea pe când se rugau în biserică. Erau mulți sârmanii!

Viața celor din Capri e simplă, locuințele, uneltele lor sunt simple, hrana le este simplă. Cei săraci se mulțumesc cu o bucată de pește și cu un taler de «maccheroni». Când cer un bacșiș sau de pomană, nu zic dați-mi un ban, ci îți întinde mâna zicând: «maccheroni signore!» (macheroni domnule!)

Cei mai cu stare dintre locuitorii insulei, au case, pe cari le dau în chirie străinilor și iau bani buni pentru ele. Alții cultivă grădinile de vii, de portocali, de măslini și de alămăi de pe coaste.

Portocalii și alămăii erau încărcăți de rod. Viile, smochinii și măslinii abia înfrunziseră.

Cenușa care acoperea grădinile și cea ridicată în pulbere de vântul aspru nu ne lăsa să gustăm dulceața frumseții lor.

Eram pe drum înspre orașul de sus. Ne urcărăm în căruțe (carrozze) așa zic ei birjilor. Sunt mult mai strâmte ca ale noastre și sunt trase de un «mulo» (catâr). Oamenii mai bogați au cai, cari mănâncă mai mult, sunt mai scumpi dar nu trag

mai bine ca catării. Un «cocchiere» (vizitiu, birjar) le mână.

Eu mă urcai pe capră lângă un vizitiu în floarea vârstei. Nu prea era vorbăreț, dar se cetea bunătațea din fața lui. Îl întrebai de mai multe și îmi răspunse în felul lui de graiu, îl înțelegeam și îmi plăcea vorba lui, nu atâta pentru frumsețea căci nu era frumoasă, ci pentru pronunția scurtă și lenoasă a cuvintelor. Vorbia într'un dialect neapolitan foarte îndepărtat de limba literară. Ca pildă aduc un cuvânt pe care l'au auzit mulți dintre călătorii noștri și care i-a făcut să rădă mult. Pe când ne întorceam de la Capri și eram la o stație nu departe de insulă, într'un loc de cură. Băeții din bărcile de la diferite hoteluri, strigau numele hotelurilor: Hôtel de France, Hôtel «Continentale»... Era și un Hôtel «Cocmella», dar băiatul striga «Gogomalla-a-a!» N'o să-l mai uit.

Birjarul îmi mai spunea, că e însurat și că are copii. Numele lui însă l'am uitat. Urcam repede. Vântul sufla tot mai tare. Vedeam cum marea supărată se svârcolea puternic. Mă cuprindea o neliniște gândindu-mă la reîntoarcere.

* Cuvântul cocchiere e făcut din nemțescul Kutscher. Astfel de cuvinte sunt multe și s'au încetățenit, începând din vechime, în decursul veacurilor în limba italienească.

liști) și pretindem ca legile pozitive să fie executate pe toată linia. Aceasta e cea dintâi datorie constituțională a noastră și noi ne vom împlini-o până ce ne vom ajunge ținta, oricât ni-ați ocări dvoastră și conducătorii dvoastră.

Privind la situațiunea dvoastră și a partidului koșutist mă conving, că pacea dela Viena, ce ați încheiat-o prin Polonyi cu intervențiunea măritei baroneze, ați plătit-o cu mult mai scump, decât pacea dela Vilagoș și că Polonyi a luat asuprași un rol mai greu decât Görgei. (Markos Gyula: Asta-i vorbă proastă!) Cari sunt cauzele? Sunt cauze mai adânci sociale d-lor, la care învit pe prealuminatul meu condeputat Markos, să fie cu mare atențiune, căci atunci nu va mai zice, că am vorbit prost. (S'auzim.)

Cauzele, cari au creat situațiunea internă a Rusiei după războiul cu Japonia au fost cauze adânci sociale, ce le-a produs faptul, că acolo veacuri întregi a domnit o clasă privilegiată asupra masselor, usurpând toate drepturile, ocupând toate funcțiunile publice de jos până sus, ori erau capabili ori nu, ori că săvârșeau muncă cinstită ori nu, ori primeau bacșișuri ori nu. Aceasta aduse cu sine, că elementele bune ieșite din popor au fost terorizate încă din gimnaziu și că nici n'apucau bine să părăsească școala și erau exilați în Siberia. De ce? Fiind-că au văzut că în sufletul lor e o schânteie din flacăra, ce-i face apti a fi conducătorii poporului. (Sgomot.)

Și cari au fost consecențele? Privilegiatului, cari au vrut să izoleze Rusia de ideile moderne, de evoluția socială și să înăbușe mișcările de naționalitate, nu și-au ajuns scopul și forțele încetușate au trebuit să explodeze...

Aceleași cauze și fenomene produc și în patria noastră aceleași efecte. Ori cât ar voi bărbații dvoastră conducători, cari cu toții aparțin claselor privilegiate, să impedeze dezvoltarea spiritului timpului în patria noastră, ei nu vor fi în stare s'o impedeze și aceste idei vor învinge în mânia sfortărilor lor!

Vorbitorul trecând la discursul ministrului de interne conte Andrassy se miră cum a putut să zică, »dacă statul ar fi făcut politică de maghiarizare, n'ați ședea azi aici«, când bine vede că sunt cu totul numai 25 de inși și știe că, dacă naționalitățile ar fi reprezentate cum se cuvine, naționalității ar ocupa cel puțin jumătate din această cameră; se miră cum a putut s'a-firme, »dacă națiunea maghiară ar fi voit să maghiarizeze, azi n'ați fi așa de tari cum sunteți«. Clasele privilegiate dinainte de 1848 n'ar fi fost în stare să maghiarizeze din simpla cauză, că pe atunci limba lor, a nobilimei, n'a fost cea maghiară, ci limba latină...

...A mai vorbit d. ministru de străinii ce i-au adus din străinătate. Am răsfolit cărțile istoriei, dar n'abil dat decât de cazul că o parte a Sârbilor a decăzut aici în veacul XVII. Dar Sârbii au venit atunci ca să apere țara în contra Turcilor și n'au venit ca să primească grație și să aibă aici scăpare și au imigrat în granița militară și erau direct supuși împăratului și conziliului de război din Viena.

Incât pentru cuvintele: »noi am luat atunci pe cei prigoniți sub scutul nostru și ei ne răsplătesc acum acuzându-ne în fața lumii... noi am putea explica că cu același drept am putea cere ca maghiarimea să ne fie recunosătoare, că am dat Ungariei pe cel mai mare rege, că regele Matia s'a născut din sângele nostru. (Mare sgomot. Markos Gyula: Ast'ai minciună istorică! ...că în oștile lui Rakoczy majoritatea au fost oștenii români, slovaci și ruteni. (Sgomot.)

Mai spune d-l ministru că pe noi nemaghiarii ne-a apărut maghiarimea în contra Turcilor. Ei bine, din charta istorică și etnografică a țării vedem, că după catastrofa dela Mohaciu, ce a fost o urmare a greșelilor și păcatelor clasei privilegiate de atunci (Sgomot și mișcare) începând dela 1540 tocmai prin ținuturile locuite compact de Maghiari erau pašalicuri turcești, ear pe unde locuiau popoarele nemaghiare stăpânirea turcească n'a putut desfășura atâta putere. Știți prea bine, că ținuturile locuite de Maghiari și cetatea Buda au fost stăpânite de Turci 146 de ani, știți prea bine, că numai la 1686 a fost recucerită Buda, dar nu de oștiri maghiare, ci de către oștirile împărătești aliate germane și slave (Sgomot). Dacă dar s'ar putea vorbi de recunoștință, atunci cred, că pe baza acestor fapte ea ar trebui să pornească dela ținuturile locuite de Maghiari și nu față cu clasele privilegiate, ci față cu oștirile împărătești (Sgomot și mișcare.)

În discursul d-lui ministru de interne urmează apoi un pasaj, care ne-a mulțumit

foarte mult și ne-a deșteptat speranțe frumoase. E declarația d-lui ministru, unde zice: »Eu, ce mă privește pe mine, aș ține de cea mai mare greșală, dacă am voi să maghiarizăm cu forța.« — și după câteva fraze, numește politica de maghiarizare o stupiditate. Constată apoi, că e o imposibilitate de-a despoia un popor de mai multe milioane, de caracterul său național. Declarația aceasta ne-a mulțumit mult, pentru că ne-a convins, că d-l ministru de interne s'a ocupat cu această chestiune și că concepțiunile și convingerile lui încep a se închiega și a se cristaliza; — ba putem spera, că d-l ministru de interne — studiind chestiunea aceasta și pe viitor cu temei — tot mai mult se va apropia de punctul nostru de vedere, și atunci, onorată Cameră, în interesul și spre bucuria D-voastră, precum și spre bucuria noastră, se va face cu puțință și o înțelegere comună.

Dar, același ministru de interne mai zice: »Eu, din partea mea, în totdeauna voi cere dela funcționarii administrativi, să nu caute nici odată să cetățeanul cutare ce limbă vorbește, (aprobări vii pe băncile naționalistilor), nici de ce origină e, ci să caute numai dacă e cetățean credincios al patriei.« Când auzi răsunând cuvintele acestea în parlament, chiar să nu fi maghiar, în momentul întâi le aprobi. Dacă le vom analiza, însă, dacă le vom pune sub microscopul criticii politice, vom ajunge la rezultatul că această concepție a d-lui ministru de interne e foarte interesantă. El vrea, spre pildă, ca fidelitatea mea de cetățean și a soților mei s'o aprecieze solgăbirul și viceșpanul... Așa dar solgăbirul, viceșpanul și notarul să judece, dacă Alexandru Vaida e cetățean credincios, ori e trădător de patrie. De oarece însă știe de obște, că Alexandru Vaida e trădător de patrie (sgomot și ilaritate), e firesc că funcționarul, întemeindu-se pe declarația aceasta, a d-lui ministru de interne, îl va șicana pe Alexandru Vaida, cum îi va plăcea mai bine. Aceasta e consecință logică, fiindcă e natural, ca șicanând pe Alexandru Vaida, să-și câștige merite și să salveze patria. (Sgomot.)

Iertați, dar trebuie să declar, că e o mare naivitate din partea d-lui ministru de interne, că pentru a constata patriotismul bărbaților noștri conducători și al poporului nostru, vrea să-i însărcineze pe acei funcționari, pe cari el i-a numit și despre cari el s'a exprimat, că în urma activității lor, administrația e destrăbălată și slabă.

D-l ministru de interne ar trebui să se înfrigească, ca la universitatea din Budapesta să se institue și cursuri pentru a instrui pe funcționarii administrativi, cum să poată constata mai bine patriotismul ori trădarea de patrie a unui cetățean nemaghiar, și când aceștia vor primi toți instrucțiunea aceasta, voi crede și eu, că s'ar putea executa și în viața practică principiul accentuat de către d. conte Andrassy.

(Va urma.)

Camera română a votat Vineri cu unanimitate de voturi convenția comercială cu Serbia.

Sporirea efectivului armatei române. Secțiunile camerei au adoptat Sâmbătă proiectul de lege prezentat de d-l general Manu, pentru modificarea alineatului 1 al articolului 9 din legea asupra organizării comaudamentelor armatei. Prin acest proiect de lege se prevede ca pe lângă fiecare regiment de infanterie să se creeze câte un nou batalion, așa încât pe viitor fie-care regiment de infanterie să se compună din patru batalioane trupă permanentă și cu schimbul, precum și din cadrele unui batalion de depozit. Oamenii pentru nouăle batalioane se vor recruta din zona regimentului.

Sufragiul universal în Norvegia. Guvernul norvegian a depus în parlament un proiect pentru reforma dreptului electoral politic și comunal. Pentru cameră se adoptă sufragiul universal și sistemul proporțional. Perioada electorală a fost scăzută la 6 ani.

Incidentul dintre America și Japonia. Ziarul »Daily News« află din izvor autentic, din Washington, că ultima notă a ambasadorului japonez Aoki ar fi un ultimatum, deoarece declară că tratamentul japonezilor în California se consideră ca un afront național. După mărturia cercurilor oficiale, dela 1798 nu a mai fost o criză diplomatică atât de acută.

Din vorbirea deputatului Polit.

ținută în ședința camerei din 29 Ian. a. c.

Dr. M. Polit (continuând). Pe timpul guvernului de trabanți Fejervary s'ar fi putut crede, că acest guvern va procedea puțin mai blând față cu naționalitățile. Dar el nu numai, că n'a fost blând ci încă mai sever. Și ce intențiune l'a condus? Intențiunea să omoare cu o lovitură două muște: deoparte să lingușască pe Maghiari, de alta să lovească în naționalități. Aceasta este, o pot spune oblu, intrigă vieneză. Ministrul de instrucție al guvernului Fejervary a dat o ordonanță către inspectorii de școale, care e mult mai rea decât a fost proiectul de lege al lui Berzeviczy. Noi am interpelat pe d-l ministru de instrucțiune publică asupra acestei ordonanțe ilegale. Ministrul ni-a răspuns că nu-i dator a cunoaște toate ordonanțele guvernului de trabanți, dar se va informa.

Pe cât știu eu ministrul Apponyi n'a retras până azi ordonanța lui Lukacs și inspectorii de școale proced încă și acum după această ordonanță ilegală. Nu mă miră că generația mai tânără nu vede intriga vieneză, dar nu înțeleg de ce n'o vede generația mai bătrână. Căci doară este per excellentiam interesul Vienei ca naționalitățile aici în Ungaria să rămână nemulțumite.

Discursul din Novembre al ministrului de interne conte Andrassy, deși a fost strălucit, conține totuși colosale retăciri, cari stau în contradicție cu știința de stat din ziua de azi și cu politica practică, iar mai ales cu politica maghiară (Strigări: Nu-i adevărat!) Trebuie să fim odată în clar, care e firea statului ungar, a Ungariei, ce înseamnă aici cuvântul »națiune« pe care îl auzim așa de des?...

În Franca sub națiune se înțelege nu numai națiunea genetică, ci și națiunea politică. Știința de stat nu mai poate recunoaște azi națiune politică, pentru că națiunea politică de fapt nici nu poate fi. Națiune poate fi numai aceea, care e capabilă a naște și aceasta este: rassa. În Franca granițele etnice acoper granițele politice; acolo nu numai cuvântul »națiune«, ci și cuvântul »naționalitate« indică națiunea politică, statul. Cei ce cunosc limba franceză diplomatică știu că în Franca se zice: de nationalité française, de nationalité belge, de nationalité suisse. În Belgia și în Elvetia însă nici vorba nu poate fi de o naționalitate belgă sau elvețiană.

După diploma din Octomvrie (1860) a apărut o carte: »Die Nationalität und ihre staatsrechtliche Begründung« care dă o definițiune a naționalității, pe care a aprobat-o renumitul profesor de științe de stat L. Stein. Eată definițiunea: »Die Nationalität ist das die Persönlichkeit bildende geistige Sein«. (Naționalitatea este ființa spirituală, care formează personalitatea) adevc în înțelesul, că naționalitatea e ființa spirituală a rasei, pentru care luptă maghiarul, pentru care luptă fie-ce naționalitate.

...Trebuie să fim odată în curat cu ființa statului ungar. Ungaria e un stat, unde granița etnică nu acopere cea politică. Tipul statului ungar e diferit de acela al statelor europene apusene. Ungaria nu e stat național omogen, ci un astfel de stat, în care trăesc mai multe rase...

...Ziceți, că dacă nu suntem mulțumiți aici, să mergem în România și Sârbia, pentru că aici e Ungaria. Asta nu e vorbă cum se cade. Dar tocmai ministrul de culte și instrucțiune publică a spus-o deunăzi: să nu se uite că în această țară Maghiarul e stăpânul — dar mai târziu și-a retras vorba (Reprobări). Mă rog, vă voi spune cum și-a retras-o. A zis: eu nu la aceea m'am gândit, că aici numai Maghiarul de rassa este stăpânul, ci am înțeles în genere totalitatea locuitorilor. Ertăți, dar aceasta n're nici un înțeles (Sgomot). Dacă noi cu toții suntem stăpâni aici, atunci nici uul din noi nu e stăpân. Onor. d. ministru de instrucțiune publică bine a știut, că opiniunea publică din Europa nu e prea încântată de rassa maghiară și de aceea s'a temut ca Napoleon de Rusi. S'a temut că se va zice: »Gottes Russe e vois trois: verez le Tartare« Ea fost teamă ce va zice Europa despre afirmarea sa, că pe acest pământ Maghiarul e stăpânul, ea fost teamă că va zice: »acesta nu e concept european« și atunci și-a retras aserțiunea (Reprobări).

Patriarhul Brankovics — defraudant

În urma denunțului făcut congresului bisericii sârbești cu privire la pretinse neorânduiri în administrarea fundațiilor, încredințate patriarhului Brankovics, con-

gresul a exmis o comisiune revizuitoare care să cerceteze socotelile și în genere administrația acestor fundațiuni. Comisiunea revizuitoare a fost compusă din 10 deputați congresuali radicali, din 6 deputați aparținători partidului independist și din episcopul Gruics.

După o muncă de 4 zile și 4 nopți comisiunea a constatat, că defraudările săvârșite de către patriarhul Brankovics se urcă la suma de 80,000 cor.

În ședința de Vineri noaptea a congresului, comisiunea și-a prezentat raportul și după-ce a arătat că patriarhul Brankovics a păgubit biserica pe timpul când era episcop în Timișoara, cu suma de 80,000 cor., propune ca congresul să provoace pe patriarhul, să restituie banii defraudați bisericii. Majoritatea congresului a primit propunerea comisiunei. Contra au votat membrii corpului episcopesc și 3 aderenți ai patriarhului.

După aceasta s'a ridicat deputatul Musiczky, prezentând următoarea motiune: Congresul își exprimă regretele sale față cu procedura patriarhului și luând în considerare frustrarea constatată, ține de păgubitoare, în ce privește demnitatea bisericii și liniștea poporațiunei, rămânerea mai departe a patriarhului în fruntea bisericii. Congresul speră, că patriarhul va trage consecințele în urma acestei decisiuni.

Propunerea aceasta a fost de-asemenea primită cu mare majoritate. După aceasta a luat cuvântul deputatul Belobrik (partidul independist) declarând, că dupăce patriarhul a fost stigmatizat drept defraudant, partidul său nu mai poate lua parte la ședințe, cât timp le va mai conduce patriarhul. Membrii partidului independist au și părăsit îndată sala ședinței.

Se crede că în urma acestui vot, patriarhul va demisiona. După-cum se anunță, patriarhul va pleca împreună cu membrii corpului episcopesc la Viena, pentru a solicita scutul Maj. Sale Monarhului.

Consiliul comunal din Viena cătră camera română.

În ședința de Vineri a consiliului comunal vienez, ajutorul de primar Porzer a dat citire telegramei trimisă de delegațiunea română din stațiunea Vărciorova, dela frontiera și telegrama trimisă de Camera română. Primarul Vienei, Dr. Lueger, a răspuns la telegrama camerei române printr-o telegramă în cuprinsul următor:

„Consiliul comunal al Vienei și populațiunea vieneză au luat cunoștință cu mare bucurie de manifestațiunea de simpatie a Camerei române și-și exprimă pentru aceasta cea mai călduroasă și mai cordială recunoștință, sperând că legăturile de intimă amicitie dintre vienezi și poporul român vor continua neschimbate în viitor.“

Lueger a telegrafiat și primarului Cantacuzino exprimându-i recunoștința pentru manifestațiunea inițiată de dânsul în sinul Camerei române. Ambele telegrame au fost primite cu furtunoase aplauze de consiliul comunal vienez.

*

Consiliul comunal din București va ține o ședință publică azi, Lună. În această ședință d-l Mișu Cantacuzino, primarul Capitalei, va face o dare de seamă asupra primirei grandioase făcută la Viena delegației comunei București, care reprezenta Capitala României.

D-l Cantacuzino va propune apoi consiliului, ca strada Vămei să poarte pe viitor numele de strada Carol-Lueger.

ȘTIRILE ZILEI.

— 22 Ianuarie v.

Casina română din Brașov își va ține adunarea generală Duminecă în 10 Februarie st. n. a. c. la oarele 3 p. m. în localitățile Casinei.

Deputațiunea regim. de inf. 50 la Marele duce de Baden. Din prilejul aniversării a 50-a de când Alțeta Sa regală Marele duce Frideric Wilhelm de Baden este proprietarul regim. de infanterie Nr. 50 din Brașov, s'a prezentat în audiență la Marele duce o deputațiune a regimentului 50, compusă din ofițerii regimentului: colonelii de Scheuchenstuel, bar. Packenye de Kielstädten, căpitanul Hofbauer și locotenentul Patifia. Deputațiunea a sosit — după cum cetim în ziarul »Badische Presse« — în Karlsruhe în 29 Ianuarie v. și a fost primită în audiență la oarele 5 p. m. A doua zi delegații au fost reținuți în palaj la dejun. Seara au asistat la o reprezentațiune în teatru curții și după aceea la balul dat de către președintele ministeriului, Marschall.

Dela Academia Română. În ședința de Vineri a Academiei d. Gr. Tocilescu a comunicat mai întâiu un edict al împăratului Licinius din a. 320 d. Chr. cu privire la cultul zeului Soare, edict săpat pe o placă de marmură găsită la Malcoci, jud. Tulcea. Inscricțiunea dovedește că în lagărul roman dela Salsovia (azi Baștepe) a fost un templu cu o statuă a zeului Soare, care s'a inaugurat în ziua de 18 Noemvrie, și că împăratul a ordonat ca: »în fiecare an în aceeași zi comandantii și trupele din castrule Salsoviene să îngrijească a se adora zeul Soare cu tămâie, făclii de ceară și prinosuri de struguri«. După aceea a comunicat o inscripțiune de curând descoperită la Celei, jud. Romanat, din care se vede că pe vremea a doi împărați (Septimiu Sever și Caracalia) s'a reconstruit acolo templul zeiței Nemesis de către curialii (senatorii) teritoriului »Sacidavensis«.

Faima țesăturilor românești efectuate la școala de sericultură din București, de sub conducerea d-nei Elena Balaban, a ajuns până în America. Zilele acestea d-na Balaban a primit din partea unui grup de femei din New-York, o comandă de pânză românească în sumă de 40000 lei. De asemenea d-na Balaban a primit din partea reginei Angliei o comandă de pânză și țesături de mătase, pentru sora regelui Angliei.

Protopop evanghelic al orașului Sibiu a fost ales ieri cumnatul episcopului ev. Teutsch, d-l Dr. Adolf Schullerus, preot în Cincul mare, întrunind din 157 voturi, 87 Contracandidatul Filtsch, preot ev. în Șura mare, a intrunit numai 65 voturi.

Concertul Umling. Mercuri sara va avea loc în sala dela »Gewerbeverein«, concertul dat de cântăreața bucureșteană, d-ra Adela Umling cu concursul d-lui director de muzică Rud. Lassel. Programul concertului este următorul: 1) Aria contesei din »Nunta lui Figaro«; 2) Schubert: a) »Liebesbotschaft«, b) »Die Forelle«, Schumann: c) »Mit Myrten u. Rosen«; 3) Franz: a) »Für Musik«, Kirchner: b) »Sie sagen es wäre die Liebe«, Taubert: c) »Wiegenlied«; 4) G. Dima: a) »Și dacă ramuri bat în geam«, b) »Mugur mugurel«, c) »Știi tu mândro?«; 5) Weber: Aria Agatei din opera »Freischütz«; 6) Wagner: a) Träume, Liszt: b) »Jugendglück«; 7) Helene Lassel: a) »Mein«, Rud. Lassel: b) »Meine Freunde«, c) »Echo«; 8) Chopin: Mazurca. — Inceputul concertului la 8 oare seara. Prețul locurilor: locul I. 2 cor. 40 b., locul II. 1 cor. 60 b., locul III. 1 cor. 20 b., Locul de stat în parterle 1 cor., studenții 60 bani. Bilete se află de vânzare la librăria d-lui W. Hiemesch și seara la cassă.

Conzistoriul din Arad în chestiunea urcării salarelor învăț. Conzistoriul nostru la senatul școlar — serie »Biserica și Școala« — s'a întrunit Joi în ședință sub conducerea P. S. Sale d-lui episcop fiind de față asesorul-referent Dr. G. Ciuhandu, asesorii: Tr. Vătan, A. Petrovici, I. Russu-Șirliu și I. Moldovan. Intre mai multe obiecte puse la ordinea de zi, a fost și concluzul Măritului Congres național-bisericesc relativ la urcarea salarelor învățătorești la suma de 800 cor. Afacerea a fost reluată, pentru studiarea temeinică, la o comisie de trei asessori conzistoriali.

Bal filantropic în Blaj. Ni se trimite următoarea invitație: Subsemnatul comitet Vă invită cu toată onoarea la balul filantropic, ce se va ține în ziua de »Trei sfinți« la 12 Februarie n. în sala »Hotelului Univers«. Venitul curat este destinat pentru »Fondul studenților morboși«. Blaj, la 29 Ianuarie 1907. Comitetul aranjator: Dr. Ioan Rațiu, președinte, Alexandru Ciura, secretar, Oct. Bonfiniu, cassar, Gavrilă Precup, controlor, Ioan Fodor, Flaviu C. Domșa, Ioan Băgăian, Octavian Prie, Eugen Pantea, Valeriu Suciu, Augustin Caliani, Aurel Caliani, Aurel B. Gajia. Inceputul la 8 oare seara. Prețul de intrare: de persoană 2 cor., de familie 4 cor. Contribuiriile peste taxă se primesc cu mulțămîță și se vor publica.

Beneficiul net al »Sindicatului ziaristiilor« din România provenit din loteria presei, este după socotelile provizorii în sumă de 37000 lei.

Un accident nenorocit. Tinărul lăcătuș român George G. Munteanu, aplicat în stabilimentul de turnătorie și ferărie a firmei Schiel, lucrând Sâmbătă după amiază în numita fabrică, a căzut dela o înălțime de 1½ at de nenorocit, încât lovindu-se la cap după scurt timp a succumbat.

Căsătoria ofițerilor din România. Din București se anunță: D. general Manu, ministru de războiu, va supune în curând corpurilor legiuitoare, proiectul modificator al legii pentru căsătoria ofițerilor în sensul de a se ușura condițiunile de căsătorie

Roosevelt mulțumind pentru premiul Nobel. Ministrul Iuland, președintele comitetului premiului Nobel, a primit o scrisoare cordială dela Roosevelt pentru premiul Nobel. Președintele Roosevelt declară că va păstra toată viața sa diploma și medalia și adaugă că a trimis banii unui comitet care îi va întrebuița pentru dezvoltarea păcii industriale în Statele-Unite, pacea dintre clasele societății având azi tot atâta importanță ca pacea între națiuni.

Un căpitan român reintegrat. Curtea de casație, secția contenciosului administrativ, s'a pronunțat în afacerea căpitanului Navasart din armata română. Prin decizia pronunțată, s'a anulat decretul regal, prin care căpitanul Navasart a fost trecut la penzie ca atingând limita de vârstă, și ofițerul a fost reintegrat în armată cu drepturile și gradul pe care-l avea înainte.

Serbia jignită de Anglia. Fostul ministru sârb Mijatovici, care acum de curând fusese șters de către guvernul sârbesc pentru expoziția balcanică din Londra, și care propagase în presa engleză candidatura ducelui de Conaught pentru tronul Serbiei, a fost ales acum membru al comitetului onorific englez pentru expoziția balcanică. Faptul acesta face în Bulgaria o penibilă impresiune.

Greva dela căile ferate bulgare. Primul ministru bulgar Petkow, refuzând din nou în mod energic de a negocia cu lucrătorii greviști de la căile ferate, aceștia au ținut mai multe întruniri, în cari au depus jurământul de a continua greva cu ori ce preț și a începe o acțiune pentru răsturnarea guvernului. Se șvonește că, în urma atitudinii intransigente a guvernului, lucrătorii din toate celelalte meserii se vor uni și ei cu lucrătorii dela căile ferate și vor declara greva generală.

Crima unor suboficieri sârbi scandalagii. Din Belgrad se anunță că în localitatea Negotin, mai mulți suboficieri cari s'au datat la excese, au împușcat pe un birtaș, care îi chemase la ordine. În Skupștină s'a făcut Vineri privityor la aceasta o interpelare, în care s'a accentuat că asemenea cazuri de nedisciplină se înmulțesc dela o vreme încoace în armata sârbească.

Dare de seamă și mulțumire publică.

Din incidentul petrecerii de dans și cu tombolă din preseara anului nou, aranjată de Reuniunea femeilor române pentru ajutorarea văduvelor sărace din Brașov și Săcele, comitetul a încasat suma de cor. 851'60, din cari 325 cor. din vânzarea biletelor de tombolă. S'au cheltuit peste tot cor. 641'40, din cari cor. 220 pentru cumpărarea obiectelor pentru câștigurile de tombolă și 421'40 pentru petrecere. A rămas un venit curat de cor. 210'20, în folosul fondului Reuniunii.

Cu această ocaziune au contribuit, dând peste prețul biletelor de intrare:

»Albina«, Filiala Brașov, 50 cor.; Dr. E. Mețian și Nicolae Mihailă câte 20 cor.; Mihaiu Popovici 18 cor.; Elena A. Popovici 16 cor.; Atan. Safrano, Frații Schütz, Ioan Ciurcu, Biserica naț. grecească și Iuliu Popp câte 10 cor.; Costi Popovici 8 cor.; Frații Simay, Mihalovits și Nussbacher, Elena Safrano, Dr. Iancu Mețian (Zernești), Dr. I. Moșoiu câte 5 cor.; Maria Burduoiu, I. D. Avrigeanu, Victor Roth, I. Sabadeanu, N. Dima, Maria G. Savu, G. Chelar, I. Cipu și N. N. câte 4 cor.; Elena Baileanu, Balășa Blebea, N. Grădinar, Nic. Popp, Maria Popescu, Maria Pascu, Paraschiva Lupan, Maria Ciorte, Leontina Dr. Bunea, Eug. Precup, Irina Theodor, Florea Pernea, Iosif Maximilian, Ioan Maximilian (Stupini), Elena Maximilian (Stupini), Ana Marica, N. Stinghe, Dum. Popp, câte 2 cor. Maria Grecu, Elena Voina, Maria Câmpian, Paraschiva Bucă, N. N. și N. N. câte 1 cor.

Comitetul exprimă viuă mulțămîță tuturor acestor binevoitori.

Tot-deodată are bucuria comitetul, a exprima mulțămîță deosebită: stim. domni, cari și-au dat sprijinul ca aranjatori, la succesul petrecerii; stimatelor domnișoare: Maria P. Dima, Maria G. Dima, Anicuța Damian, Melania Popea, Maria Popp, Steluța Bidu și Catinca Maxim, cari au luat asupra-și vânzarea biletelor de tombolă, precum și Onor. casine militare din loc și deosebit și d-lui locotenent Philip Valentic și Silviu Pătița, cari au binevoit a lăsa, gratuit, întreaga decorațiune frumoasă a salei, spre podoaba petrecerii noastre.

Brașov, 17/30 Ianuarie 1907.

În numele comitetului Reuniunii:
Balășa Blebea, Dr. Iosif Blaga,
presidentă, secretar.

ULTIME STIRI.

Budapesta, 4 Februarie. Ilustrul luptător național *Vincentiu Bebeș*, fost deputat, a încetat din viață în etate de 86 ani.

Budapesta, 4 Febr. Numirea dep. Mesko ca secretar de stat la departamentul justiției va urma în câteva zile.

Budapesta, 4 Febr. La banchetul Szécheni a casinei naționale oratorul festiv Mauriciu Eszterhazy a dat expresiune speranței, că baza dela 1867 va deveni tot mai puternică.

Berlin, 4 Februarie. În cele 11 balotagii cari au avut loc Sâmbătă, socialiștii au pierdut 3 mandate, ceea ce sporește numărul mandatelor pierdute de ei la 25.

Paris, 4 Februarie. Prima slujbă a bisericii catolice franceze întemeiată conform legii separațiunii, a fost celebrată ieri dimineață în vechea mănăstire a barnabiților de către episcopul american Villate. Biserica era plină de lume. Predica a fost făcută de către abatele Roussin. La diferite intervale s'au produs murmure. Poliția a expulzat pe turburători și a făcut 6 arestări. Slujba religioasă s'a terminat fără incident.

Paris, 4 Februarie. În urma unei conferințe ce a avut loc între miniștri Clemenceau, Briand și Guyot Dessaigne, ministrul Briand a fost însărcinat să redacteze o circulară către prefecți, pentru a li-se indica linia de purtare ce vor trebui să urmeze municipalitățile când vor avea să închirieze bisericile. D. Briand crede că legea dela 1905 combinată cu cea dela 1906 constituie regimul complet, care va permite culturilor exercițiul deplin.

Sofia, 4 Februarie. În urma refuzului primului-ministru de a trata cu greviștii, aceștia împărțiți în grupe, au depus jurământ de credință, că vor lupta fără preget, iar trădătorii să fie pedepsiți în modul cel mai aspru. Toate sindicatele prepară greva politică generală; ea va avea loc probabil, când toate partidele politice coalizate vor declara lupta în potruiva guvernului.

Paris, 4 Februarie. O lavină a distrus casinul din localitatea Ranges și 20 de case. Se zice că mai multe persoane au fost acoperite sub zăpadă. Alte amănunte lipsesc.

Londra, 4 Februarie. »Daily Telegraph« află că ziarele din New-York publică articole foarte vehemente cu privire la un războiu cu Japonia. Cu toate asigurările secretarului de stat la războiu, Taft, care spune că asemenea raționamente sunt absurde, acele ziare declară că singurul mijloc de a împiedeca un războiu cu Japonia ar fi renunțarea la măsurile pentru a se exclude copiii japonezi din școlile comune cu copiii albi.

Londra, 4 Februarie. Din Schanghai se anunță, că mișcarea antidinastică în China a luat în ultimul timp proporții uriașe și din cele mai îngrijitoare. Intre cei arestați ca aparținând alianței secrete antidinastice, se află numeroși studenți reînțorși din Japonia. Guvernul chinez e foarte îngrijat de această mișcare, pe care o socotește mai periculoasă încă decât mișcarea revoluționară și a dat ordine severe autorităților din provincie, de a lucra cu multă prevedere, arestând imediat pe oricine ca bănuț antidinastic.

Cetinje, 4 Februarie. Noul cabinet s'a prezentat înaintea Skupcinei. Primul-ministru Radovici a declarat că programul guvernului nu este decât continuarea programului ministerului Radulovici. Discursul primului-ministru a fost bine primit. D. Radulovici a fost ales vice-președinte al Camerei.

Constantinopol, 4 Februarie. În lungile audiențe acordate ieri de Sultan, se vede cât de neîntemeiat a fost șgomotul, după care starea sănătății sale ar fi rea. Personagiile primite în audiență de sultan au constatat, că acesta avea o înfățișare excelentă.

Constantinopol, 4 Februarie. Un ziar grecesc află, că o bandă bulgară sub co-

manda lui Sandans, ar fi surprins lângă Mejnuk opt oameni, pe cari i-ar fi ucis, iar 27 ar fi fost făcuți prizonieri.

Petersburg, 4 Februarie. Directorul poștelor de aci, a dat un ordin în care atrage atențiune funcționarilor de poștă, asupra măsurii primului ministru, care oprește persoanele cari se află în serviciul statului, de a lua parte la organizațiile politice, cari urmăresc tendințe dușmănoase față de guvern.

Petersburg, 4 Februarie. Conform relațiilor date de unele ziare, capul ucigașului prefectului von der Launitz, a cărui identitate n'a putut încă fi stabilită, va fi conservat și expus publicului spre recunoaștere.

Diverse.

Influența dăunătoare a bunei critici. Nu este rar ca directorii teatrelor să se plângă de relele criticii ce se fac asupra artiștilor lor, dar ca un director să ceară o atare critică nu s'a mai pomenit pe lume. Următorul caz e unic:

În Danzig (Germania), unde joacă artiști de frunte, criticii erau așa de mulțimi de reprezentațiunile lor, încât nu mai găsiu cuvinte spre ai lauda după merit. Dar în același timp și artiștii cereau mereu mărirea onorariilor lor, ceea-ce nu tocmai convenia directorului, care — spre a pune capăt aceluiași abus — roagă pe d-nii criticii să mai înceteze cu laudele lor, și să mai găsească și câte un cusur.

Regina Spaniei — inventatoare. Se vorbește la Paris, că tinăra regină a Spaniei, care are o slăbiciune pentru automobil, a inventat un instrument, care poate servi totdeodată de evantaliu, de ochian și de mască de automobil. La întâia înfățișare, instrumentul acesta nu-i altceva decât un evantaliu, în care se află două găuri mici, care abia se observă.

Astfel ținând înaintea feței acest evantaliu, o poți feri de ori ce curent, ba pe lângă aceea poți vedea deslușit prin acele găurele, tot ce se întâmplă înaintea ta.

În cercurile aristocratice, după exemplul reginei, instrumentul găsește din ce în ce mai multe partizane.

Bibliografie.

»Căldarul Minervei« cunoscut publicului prin varietatea lui și escelenta redigeare a apărut deja și se vinde cu 1 cor. 25 bani la tipografia și librăria A. Mureșianu plus 20 bani porto.

»ALBINA« institut de credit și de economii	
Filiala Brașov.	
Conspectul operațiunilor în luna lui Ian. 1907.	
Intrate:	
Numerar cu 1 Ian. 1907.	Cor. 52,103-89
Depuneri spre fructificare	» 231,420-64
Cambii rescumpărate	» 365,216-36
Conturi curente	» 30,694-28
Împrumuturi pe efecte și alte împrumuturi	» 25,388-17
Împrumuturi pe produse	» 160—
Monetă	» 5,758-07
Jomisiuni, cupoane și efecte	» 37,809-03
Banci	» 75,910-41
Interese și provisiuni	» 23,582-12
Diverse	» 24,015-48
	Cor. 872,058-45
Eșite:	
Depuneri spre fructificare	Cor. 182,001-86
Cambii escomptate	» 408,616—
Conto curent	» 21,693-41
Împrumuturi pe efecte și alte împrumuturi	» 23,029—
Împrumuturi pe produse	» —
Monetă	» 3,839-48
Comisiuni, cupoane și efecte	» 29,488-64
Interese și provisiuni	» 1,045-59
Spese și salare	» 6,353-40
Banci	» 64,081-93
Diverse	» 121,149-76
Numerar cu 31 Ian. 1907	» 10,759-38
	Cor. 872,58-46
Dr. Nicolae Vecerdea	Iosif Oncioiu
dirigent.	contabil.
	Ioan Murăroiu
	cassar.
Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.	
Redactor respons. interim.: Victor Branisce.	

„FURNICA“, cassă de economii, societate pe acții în Făgăraș.

Convocare.

Domnii acționari ai cassei de economii „FURNICA“, societate pe acții, se invită prin aceasta în virtutea §-ului 16 al statutelor societății la

a XXIII-a adunare generală ordinară,

care să va ținea la Făgăraș în 26 Februarie st. n. 1907 înainte de amiazi la 10 oare în localul societății.

OBIECTELE:

1. Raportul anual al Direcțiunii, bilanțul anului 1906 și raportul comitetului de supraveghiere.
2. Distribuirea profitului realizat conform bilanțului.
3. Alegerea, conform §-lui 30 din statute, a 3 membrii în conziliul Direcțiunii în locul celor eșiți.
4. Alegerea, conform §-lui 41 din statute a Comitetului de supraveghiere pe un nou period de 3 ani.
5. Fixarea prețului marcelor de prezență pentru Direcțiune.

Domnii acționari, cari în senzul §§-lor 17, 18 și 19 din statutele societății voese a participa la această adunare generală în persoană sau prin plenipotențiati, sunt rugați a-și depune la casa societății sau la institutul de credit și economii „Albina“ din Sibiu acțiunile lor și eventual dovezile de plenipotență cel mult până la 25 Februarie 1907.

Făgăraș, 21 Ianuarie 1907.

Dir ecțiunea.

Contul Bilanț.

ACTIVE:		Cor.	fil.	PASIVE:		Cor.	fil.
Casa în numerar		20555	78	Capital social			
Cambii escomptate 1.059,889-55				300 acții à K. 400	120000		
Credite camb. cu asig. hi- potecară . . . . . 239,116—	1299005	55		Fondul de rezervă	60000		
Imprumuturi pe oblig. cu caventi	53339	—		Fondul de garantă	17224	47	
Credite de cont-curent	45855	90		Fondul de pensiuni al funct.	30385	44	
Efecte publice	59831	20		Depuneri spre fructificare	1263728	50	
Realități:				Interese transitoare anticipate	22069	81	
casele societății 50.605-83				Dividende neridicate	336		
diverse realități spre vânzare 14.526-60	65132	43		Diverse conturi creditoare	9371	94	
Diverse conturi debitoare	4176	73		Profit curat	26701	45	
Mobilier 2.134-46							
10% amortizare 213-44	1921	02					
		15498	17 61				15498 17 61

Contul Profit și Pierdere.

DEBIT:		Cor.	fil.	CREDIT:		Cor.	fil.
Interese:				Interese:			
pentru depuneri spre fructificare	52427	37		dela cambii escomptate 72663-76			
Spese:				dela credite camb. cu asig. hip. 16602-18			
spese de birou 1972-14				dela imprum. pe oblig. cu cav. 5428-98			
salare 7849-96				dela efecte publice . . . . . 2500—			
bani de quartir 1150-02				dela credite de cont-curent 4746-74	10194	66	
marce de prezență . . . . . 1212—	12184	12		Chirie:			
Contribuțiune:				dela casele societății	3111	04	
directă 6028-23				Taxe:			
10% dupa interese de depuneri 5242-72	11270	95		dela transcrieri de acții	55	78	
Arunc comunal și comitatens	3569	97		Provizțiuni	1093	55	
Amortizare:				Devize	73	15	
10% amortizare din mobilier	213	44		Monede	92	12	
Profit curat 26701-45							
		106367	30				106367 30

Făgăraș, 31 Decembrie 1906.

Mateiu C. Jiga m. p.,
director executiv.

Ioan Dejenariu m. p.,
contabil.

Iacob Macaveiu m. p.,
membru la direct.

Alexandru Belle m. p.,
membru la direct.

Gherasim Grama m. p.,
membru în direct.

Dr. Teodor Popescu m. p.,
membru al direct.

Dominic Rațiu m. p.,
membru al direct.

Max. Receanu m. p.,
membru al direct.

Subscrisul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și în conzonanță cu registrele institutului.

Făgăraș, în 24 Ianuarie 1907.

Nicolau Aron m. p., Nicolau Olonța m. p., Gavrilă Cornea m. p., Moise Derlosea m. p., Dr. Ioan Șenchea m. p.

Revăzut și aflat în regulă.

Făgăraș, în 19 Ianuarie 1907.

Dominic Rațiu m. p.,
revizor expert.

Lecțiuni de Pian

cu teorie perfectă, precum și lecțiuni în limba franceză predă o Domnișoară română cu condiții foarte avantajoase. Informații se pot lua dela Administrațiunea „Gazetei“.

„AURORA“

institut de credit și economii, societate pe acții în Baia-Mare.

Concurs

Institutul de credit și economii, societate pe acții în Baia-Mare (Nagy-Bánya) escrie concurs pentru ocuparea postului de contabil dotat în anul prim cu salariu începător de 1200 cor. și adaus de salariu statorit de adunarea generală din profitul curat în înțelesul statutelor.

Reflectanții la acest post au să dovedească, că au absolvat o școală comercială, superioară, că au destulă praxă pentru de a conduce contabilitatea institutului de sine stătător, că posed pe deplin în scris și vorbit limba română și maghiară. — Aceia, cari posed și limba germană sunt preferiți.

După un an de probă nou alesul va fi eventual declarat de funcționar definitiv.

Recursele sunt de a se înainta până la 10 n. Februarie a. c., ear postul e de ocupat imediat după alegere.

Baia-Mare, (Nagy-Bánya) la 30 n. Ianuar 1907.

Dir ecțiunea.

„SĚLAGIANA“

institut de credit și economii, societate pe acții în Jibou (Zsibó).

„SĚlagiana institut de credit și economii în Jibou (Zsibó) publică concurs cu termenul de 20 Februarie n. pentru ocuparea postului de oficial cu un salariu de 1000— coroane, care cu 1 Iuliu să va ridica la 1200— coroane anual.

Reflectanții au să dovedească, că au absolvat vreo școală comercială, eventual praxa de până acuma; și că posed pe deplin limba română și maghiară. Alesul după serviciul de un an va fi definitivat cu drept la tantiemă și la fondul de penzie.

Postul e de a se ocupa imediat după alegere.

2723,1—2 DIRECȚIUNEA.

Casă cu 5 odăi,

verandă cu geamlie curte mare și grădină plantată cu pomi locu fiind mare și foarte plăcut, să mai poate clădi case. — Preț flor. 5000.—

De vânzare din mână liberă.

Informați la Trafica Spuderca pe promenadă.

T u s ă !

Cine nu se îngrijesce de
tusă păcătuiesc contra sa.

**Caramelle
de piept
ale lui Kaiser**
cu 3 brați

(16—32.)

probate de medici și recomandate contra tusei, răcelii, guturaiului. 4512 recunoștințe dovedesc efectul minunat al acestei medicini. — Un pachet costă 20 și 40 fiteri și se află la farmaciile: în Brașov V. Roth, E. Kugler, Fried. Jekelius, Franz Kellemen, Julius Hornung, H. G. Obert, W. Klein, Fried. Stenmer, Eug. Neustädter.